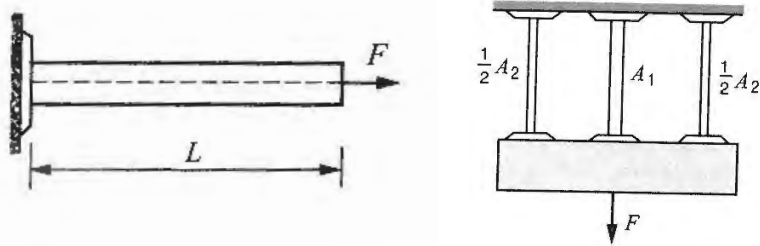

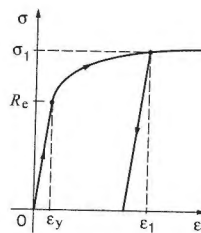
Johdatus materiaalimalleihin

8. harjoitus – kimmoplastinen materiaalimalli

1. Sauvaa venytetään voimalla F , kunnes sen pituus kasvaa 7 mm, jolloin kuormitus poistetaan. Kunka suuri pysyvä pituuden muutos sauvan jää? Materiaali on lineaarisesti kimmoista ja ideaalisesti plastista. $E = 200$ GPa, $L = 500$ mm, $R_e = 275$ MPa, $A = 60$ mm².

2. Jäykän kappaleen kannatintankojen kimmokerroin on E . Tankojen myötörajat ovat R_{e1} ja $R_{e2} > R_{e1}$. Määritellään keskimääräinen jännitys $\bar{\sigma} = F/(A_1 + A_2)$.
  - (a) Laske $\bar{\sigma}$, kun kaikki sauvat myötävät.
  - (b) Kun kuormitus poistetaan, niin määritä tankojen pysyvä venymä ja jäännösjännitykset.
  - (c) Kuormitusta jatketaan puristuspuolelle niin, että keskimääräinen sauva myötää. Mikä on tällöin $\bar{\sigma}$?
3. Materiaalin jännitys-venymäyhteys on kimmoplastisella alueella muotoa $\sigma = k\varepsilon^n$ (siis kun $\sigma > R_e$). Määritä materiaaliparametrit k ja n sekä pysyvä venymä, kun jännitys palautetaan noltaan jännitystasolta $\sigma = \sigma_1 = 320$ MPa, materiaalin myötölujuus on $R_e = 266$ MPa, $\varepsilon_y = 5800$ μ , $\varepsilon_1 = 12000$ μ .

4. Ohutseinämäistä ympyräputkea käytetään usein plastisten ainemallin parametrien määrittämiseksi tehtävissä kokeissa. Oletetaan, että putken seinämän paksuus t on hyvin paljon pienempi kuin putken poikkileikkauksen säde R , eli $t/R \ll 1$. Putkea kuormitetaan vääntömomentilla T ja normaalivoimalla N .
  - (a) Mikäli materiaali noudattaa von Misesin myötöehtoa $\sqrt{3J_2} = \sigma_y$, jossa σ_y on materiaalin myötöraja. Kirjoita myötöehto vääntömomentin T ja normaalivoiman N avulla. J_2 on jännitysmatriisin deviaattorin toinen invariantti $J_2 = \frac{1}{2}\text{tr}(\mathbf{s}^2)$.
  - (b) Mikä on Loden kulman θ arvo kun kuormituksena on pelkkä (i) vääntömomentti tai (ii) normaalivoima (huom: normaalivoiman merkki)?
  - (c) Mikäli putkea rasittaa normaalivoima N , joka yksistään aiheuttaa jännitystilän, joka on puolet myötörajasta. Kuinka suuren putken sisäisen ylipaineen se kestää?